

GLOBALNE RYZYKO WZRASTA - ENERGETYCZNE WNIOSKI PRZED DAVOS

Na tydzień przed rozpoczęciem corocznego Światowego Forum Ekonomicznego (23-25 stycznia) opublikowany został Global Risks Report. Dokument ten określa obszary przyszłej dyskusji podczas Forum jak również problemy przed jakimi stoi świat z perspektywy globalnych przedsiębiorstw ze szczególnym uwzględnieniem krwioobiegu gospodarczego, czyli banków, funduszy inwestycyjnych oraz ubezpieczycieli. Dla tych podmiotów zachowanie stabilności i przewidywalności jest zasadniczym zadaniem umożliwiającym zachowanie swojego znaczenia w gospodarce światowej.

W raporcie znalazły się wyniki badania ankietowego przeprowadzonego na grupie 1000 respondentów oraz wyniki analizy ryzyk sporządzone przez międzynarodowy zespół ekspertów, którzy w dużej mierze bazowali na danych organizacji międzynarodowych. Ze zbioru zagrożeń i trendów istotnymi elementami, które powinny być uwzględniane w naszej polityce jest wzrost ryzyka geopolitycznego, a w konsekwencji konieczność podnoszenia wydatków na obronę w państwach europejskich. Wynika to z agresywnej polityki Rosji w stosunku do Ukrainy, która zdaniem autorów raportu „stanowi nieakceptowalne naruszenie ładu międzynarodowego ustanowionego po II Wojnie Światowej” (s.38). Z drugiej strony podobnie jak w 2017 r. podkreślono, iż zagrożenia środowiskowe są dla świata bardzo istotne. Zagrożenia te obejmują ekstremalne zjawiska pogodowe, załamywanie się ekosystemów, katastrofy naturalne, katastrofy spowodowane przez działalność człowieka, niepowodzenia w ograniczeniu zmian klimatu i adaptacji do zmian klimatu.

Rozwiązanie tych kluczowych zagadnień wymaga zastosowania innych narzędzi polityki globalnej, regionalnej i krajowej. Jednak jest jeden element, który może pomóc w zmniejszeniu generowanego ryzyka, jest nim ograniczenie importu ropy naftowej i gazu jako element strategicznego osłabienia Rosji, a jednocześnie zapewnienia bezpieczeństwa ekonomicznego poprzez trwałą i stabilny rozwój gospodarczy. Raport daje jeszcze jeden argument, iż taki kierunek polityki Polski na poziomie krajowym, europejskim i światowym powinien być realizowany. Jedynie ograniczenie dochodów płynących z eksportu ropy naftowej i gazu do Rosji może doprowadzić do zmian w jej polityce. I nie chodzi tu o wpływanie na postawy społeczne w tym kraju i wywołanie rewolucji takiej jak np. październikowa, goździkowa, lecz zmianę polityki, która dla Europy i strefy euroatlantyckiej jest zagrożeniem. Również polityka klimatyczna uważana przez część decydentów za humbug powinna być postrzegana nie tyle przez pryzmat węgla, ile zagrożeń i szans jakie zmiany klimatu będą powodować dla Polski i jej otoczenia. Oczywiście z perspektywy państwa, w którym do niedawna dominowało myślenie krótkoterminowe trudno o strategię politycznego działania w tym zakresie. Zagadnieniami, z którymi trzeba będzie się zmierzyć w związku ze zmianami klimatu to migracje, konflikty zbrojne mające podłoże środowiskowe, zmiany linii brzegowej, czy adaptacja produkcji rolnej. To ostatnie zagadnienie ma szczególne znaczenie z powodu znaczenia produkcji rolnej w zapewnieniu żywnościowego wymiaru bezpieczeństwa ekonomicznego, znaczenia rolnictwa w eksporcie oraz dochodów mieszkańców wsi. Odwołując się do wyników Raportu zmiany klimatu będą wpływały na ceny produktów bankowych oraz ubezpieczeniowych, które będą oferowane polskiemu

rolnikowi. Na początku ten wpływ będzie mało znaczący, lecz wraz z narastaniem wpływu zmian klimatu na rolnictwo obciążenia będą ulegać zwiększeniu.

Raport pokazuje całe spektrum wyzwań dla Świata, stanowiąc podstawę do dyskusji i wypracowywania polityki państw oraz przedsiębiorstw. W Polsce również w 2017 roku powstał podobny dokument noszący tytuł „Euro Norwegian Cooperation in the Field of Energy Security and Energy Efficiency” przygotowany na potrzeby polskiego Davos, czyli Forum Ekonomicznego w Krynicy. Pokazuje to, iż potrzeba głębokiej wieloaspektowej analizy jest zgłaszana zarówno przez środowiska biznesu jak również polityki.

Reasumując - kwestia redukcji ryzyka poprzez jego diagnozę za pomocą różnych narzędzi badawczych może poprawić jakość podejmowanych decyzji przez polityków. Zasadniczym problemem jest to, iż ryzyka są wzajemnie powiązane i wzajemnie się napędzają, co powoduje, iż są niezwykle trudne do analizy, a z drugiej strony w czasie opcje rozwiązań są coraz bardziej ograniczone i trudniejsze do realizacji.